

**Základní škola a Praktická škola Čtverka, Uherský Brod,
Na Výsluní 2047, 688 01 tel. 572 632 273**

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Školní rok 2023/2024

**ZŠ a PrŠ Čtverka
Uherský Brod**

Vypracovala: Mgr. Aneta Koželuhová, školní metodik prevence

Schválila: Mgr. Petra Guričová, ředitelka školy

Minimální preventivní program vychází z následujících dokumentů:

1. Metodický pokyn MŠMT č.j.: 20 006/2007-51 k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže
2. Metodický pokyn MŠMT č.j. 24 246/2008-6 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení
3. Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027
4. Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
5. Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023-2025
6. Metodický pokyn MŠMT č.j.:10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
7. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

Základní údaje o škole:

Název školy: Základní škola a Praktická škola Čtverka, Uherský Brod

Adresa školy: Na Výsluní 2047, 688 01 Uherský Brod

Právní forma: Příspěvková organizace

IČO: 603 71 714

IZO: 600 025 756

Zřizovatel: Zlínský kraj se sídlem ve Zlíně, IČO 708 91 320 třída Tomáše Bati 3792, 761 90 Zlín

Ředitelka školy: Mgr. Petra Guričová, reditel@zsctverka.cz

Zástupce ředitele: Mgr. Hana Vaňková, info@zsctverka.cz

Účetní: Ing. Martina Zátková, uctarna@zsctverka.cz

Kontakt: 572 632 273, 602 526 785

Web: www.zsctverka.cz

ID datové schránky: 7rbv3bc

Školní metodik prevence: Mgr. Aneta Koželuhová

Výchovný poradce: PaedDr. Hana Jurásková

Základní škola a Praktická škola Čtverka v Uherském Brodě, je škola zřízená dle §16 odst. 9 školského zákona a vzdělává žáky s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem. Praktická škola jednoletá je SŠ vzdělávající žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením a dává jim možnost získat střední vzdělání.

Počet tříd, počet žáků a pedagogických pracovníků ve škole:

Ve škole se ve školním roce 2023/2024 vzdělává 65 žáků, v deseti třídách, z nichž 4 žáci jsou v domácím vzdělávání. Součástí školy je také školní družina. Ve škole je aktuálně 15 pedagogických pracovníků a 14 asistentů pedagoga.

Žáci v 1. – 9. ročníku ZŠ se vzdělávají dle ŠVP s názvem „Společnou cestou“ s upravenými výstupy vzdělávání. Žáci v 1. – 10. ročníku v ZŠ speciální jsou vzděláváni dle ŠVP „Škola pro radost“.

V Praktické škole jednoleté se aktuálně vzdělávají 4 žáci dle ŠVP s názvem „Cesta za poznáním“.

Třídy	Počty žáků, ročníky
I. ZŠ speciální	6 žáků (5., 7., 8., 9. ročník)
II. ZŠ speciální	8 žáků (2., 3., 4., 8., 10. ročník)
III. ZŠ speciální	6 žáků (2., 4., 5., 7., 8. ročník)
IV. ZŠ speciální	8 žáků (5., 6., 7., 8., 9. ročník)
V.	8 žáků (1., 2. ročník)
VI.	7 žáků (3., 4. ročník)
VII.	5 žáků (5., 7. ročník)
VIII.	7 žáků (6., 8. ročník)
IX. ZŠ	6 žáků (9. ročník)
X. SŠ	4 žáci (praktická škola jednoletá)

Výuka na Základní škole (ZŠ) trvá 45 minut. Výuka na Základní škole speciální (ZŠS), která je dále dle RVP rozdělena na I. a II. díl, je také členěna do vyučovacích předmětů trvajících 45 minut. V I. dílu ZŠS se vzdělávají žáci se středně těžkým mentálním postižením a v II. dílu ZŠS žáci těžkým a hlubokým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami. Na ZŠS jsou jednotlivé předměty v rámci dne, týdne či delšího časového úseku propojovány a není striktně dodržováno dělení jednotlivých vyučovacích hodin a předmětů. Veškerý obsah a průběh dne ve škole je propojován s praktickým životem a je přizpůsoben individuálním potřebám a možnostem žáků. V ZŠS jsou preventivní témata začleněna do školního vzdělávacího programu (dále ŠVP) a prevence je vhodně zařazena do všech činností, které ve škole probíhají. Někteří žáci též navštěvují preventivní programy probíhající mimo školu – viz níže.

Prevence na Praktické škole jednoleté a ZŠS II. dílu, je včleněna do výuky a probíhá primárně v součinnosti třídní učitelky a rodičů, na základě individuálních potřeb každého jednotlivého žáka. U těchto žáků prevenci nelze zobecnit, jelikož každý z nich má své specifické potřeby. V případě vhodnosti, jsou někteří žáci zařazeni do preventivních programů probíhajících primárně pro žáky ZŠS I. díl. Stejně tak, mohou být někteří žáci navštěvující ZŠS zařazeni do programů probíhajících v rámci prevence primárně, pro žáky ZŠ. Jednotlivci jsou vždy vybíráni s ohledem na své dovednosti a mentální schopnosti v součinnosti s třídním učitelem žáka, metodikem prevence, případně s rodiči.

Již několikátým rokem navštěvují všichni žáci školy (vyjma žáku PrŠ jednoleté a ZŠS II. díl) nízkoprahové zařízení Šrumec v Uherském Brodě, se kterým škola dlouhodobě spolupracuje. Žáci do zařízení dochází na přednášky, týkající se všeobecné primární prevence – závislosti, vztahy, finanční gramotnost apod. Tyto programy vybírají třídní učitelé na míru žákům.

Škola klade důraz na spolupráci s rodiči žáků.

Výchozí situace školy:

Primární prevence na SŠ – Praktické škole jednoleté a ZŠS je funkční. Preventivní témata, která jsou zařazena v rámci vyučovacích hodin jsou třídními učiteli účinně realizována. Při výskytu rizikového chování žáka, je nutné se v první řadě obracet na ZZ žáků, kteří v celém procesu hrají zásadní roli. Kupříkladu záškoláctví není vlivem žáků, ale řešíme zde primárně skryté záškoláctví. Stejně tak, pokud se projeví agresivní chování u žáka, třídní učitel spolu s rodiči celou situaci konzultuje a společně hledají nejlepší možné řešení.

Aby bylo možné se ZZ žáků efektivně spolupracovat, je nutné vytvořit a navázat s rodiči dítěte vztah. To se děje například prostřednictvím následujících školních akcí:

- den pro rodinu (setkání žáků, pedagogů, zákonných zástupců žáka a dalších rodinných příslušníků)
- možnost účastnit se dalších akcí školy – školní výlety, terapie s využitím zvířat apod.
- správné nastavení komunikace mezi rodiči a žáky (komunikační deníčky apod.) – každý pedagog má komunikaci s rodiči nastavenou individuálně dle domluvy
- třídní schůzky, konzultace dle potřeby
- besídky a akademie
- besedy pro rodiče

Další: sportovní den, den dětí, DOD apod.

Mezi častější rizikové chování, vyskytující se mezi těmito žáky, můžeme řadit problémové chování žáka spojené s agresí – verbální i fyzickou či problémové sexuální chování.

Zde je nutná opět součinnost rodičů. Osobní schůzka s rodiči, konzultace, návrh řešení, podpůrná opatření, motivace rodičů v řešení, individuální výchovný plán – nastavení pravidel, případná spolupráce s dalšími orgány (OSPOD). U veškerých situací, kde se takové chování projevuje je nutné, v první řadě přihlížet k mentálním možnostem žáků.

Pravidelné preventivní aktivity realizované pro žáky ZŠS a PrŠ jednoleté:

- Na začátku školního roku – seznámení se školním řádem, BOZP v předmětech TV, PV, VV.
- Návštěvy kulturních představení, školní výlety– autoregulace chování u žáků s SVP (agrese, sexuální chování, pozornost apod.).
- Olympiáda speciálních škol, školní sportovní den.
- Pětidenní ozdravný pobyt v rekreačním středisku Revika Vizovice – prevence šikany, podpora dobrých vztahů, podpora zdraví (realizováno pro všechny žáky naší školy, kteří jsou schopni se pobytu účastnit) – ZŠS.
- Speciální terapie – Canisterapie, Muzikoterapie, Hipoterapie.
- Plavecký výcvik – ZŠS.
- Podpora programů věnující se ekologickému chování – aktivní třídění odpadu ve třídách, sběr elektromateriálu, Den Země.
- Sebe prezentace žáků – výstava výtvarných prací žáků v kině Máj Uh. Brod, DOD – sebe prezentace žáků ve třídách.
- Dopravní výchova pro žáky – ZŠS.
- Nízkoprahové zařízení Šrumec – programy zaměřené na všeobecnou primární prevenci – ZŠS.
- Beseda s mluvčí policie ČR.

Preventivní témata v rámci ŠVP – PrŠ jednoletá

Témata týkající se prevence jsou průběžně zařazována do výuky, s ohledem na téma (ČJ – čtení příběhů, MA – nakupování potravin) a praktickou využitelnost v životě dítěte. Vždy je kladen důraz na individualitu jedince.

V níže uvedené tabulce, jsou vyňata stěžejní témata ze ŠVP, při jejichž výuce lze předcházet takovému rizikovému chování, které by se potenciálně mohlo u vzdělaného jedince vyskytnout. (agresivní chování, závislostní chování, prekriminální chování, sexuálně – rizikové chování, poruchy příjmu potravy, rasismus a xenofobie, sekty, rizikové sporty). Ačkoliv jsou uvedeny všechna možná rizika, pravděpodobnost jejich výskytu u žáků, vzdělávajících se v PrŠ jednoleté, je velmi nízká. Prevence se zaměřuje zejména na seberegulaci, co nejvyšší možnou míru samostatnosti, fungování ve skupině vrstevníků, s dospělými a v situacích, ve kterých se žáci mohou vyskytnout, dovednost sdílet libé a nelibé pocity apod.

Vyučovací předmět:	Témata:
ITC – Informatika	Práce s informacemi; zásady práce s ITC technologiemi; prevence zdravotních rizik.
Svět kolem nás	Ekologické chování; mezilidské vztahy; národnostní menšiny; multikulturní soužití; přístup k lidem starým nemocným a handicapovaným; nebezpečné situace; ohrožující lidské zdraví, jedovaté rostliny.
Estetická výchova	Rozpoznání a vyjádření svých emoce; návštěva galerií a výstav; poslech příběhu; spolupráce ve skupině; relaxační techniky.
Tělesná výchova	Zdravotní tělesná výchova; terapie; relaxace; význam pohybu pro zdraví, první pomoc – vlastní zranění; pobyt v přírodě a ochrana přírody.
Výchova ke zdraví	Stravovací návyky; pohybové aktivity; rizika ohrožující zdraví; zásady bezpečného chování v dopravě, ve škole, při zájmových činnostech; činitelé ovlivňující zdraví; ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami a úrazy; prevence rizikového sexuálního chování; odmítání návykových látek; bezpečné chování v kontaktu s vrstevníky i cizími lidmi; formy sexuálního zneužívání, šikana, násilí; vztahy s druhými osobami; sociální dovednosti; relaxační techniky; specifické druhy výživy; poruchy příjmu potravy; preventivní lékařská péče; mimořádné události; krizová čísla.
Rodinná výchova	Pravidla soužití; výběr partnera; láska; podpora a pomoc druhým, empatie; sexuální dospívání; antikoncepce, přerušování těhotenství; prevence pohlavních chorob; zneužívání a týrání dětí; linka bezpečí, linka důvěry; osobní hygiena, BOZP.
Práce v domácnosti	Stravovací režim, zdravý výživa; návštěva restaurace, kavárny; BOZP, první pomoc při drobném poranění.

Preventivní témata v rámci ŠVP – ZŠS (I. a II. díl)

Prevence je realizována jak prostřednictvím akcí uvedených výše, tak především v průběhu výuky třídním učitelem, popřípadě jiným vyučujícím. Na prvním i druhém stupni je cílem, vedení žáků k jejich samostatnosti a k co nejvyšší možné míře socializace. U žáků, vzdělávajících se v II. dílu ZŠS jsou postupy velmi podobné – shodné, jako u žáků navštěvující PrŠ jednoletou.

Základem práce s žáky vzdělávajících se v ZŠS I. díl je rozvoj nejenom co nejvyšší možné míry samostatnosti a socializace, ale také rozvoj komunikativních dovedností. Žáci jsou vedeni k dovednostem rozeznat rizikové chování u druhých, rozpoznat hrozící nebezpečí a vyvarovat se mu. Žáci by si měli být schopni říct o pomoc, chovat se přiměřeně v situaci ve které se nacházejí, pedagogové žáky vedou ke schopnostem seberegulace ve všech oblastech, respektu k ostatním a k jejich odlišnostem. Žáci by také měli být schopni dle svých možností chránit své zdraví ve všech oblastech.

Základem je úzká spolupráce s rodinou dítěte. Navázání kvalitních vztahů s rodinou je základním předpokladem k úspěšnému vzdělávání dítěte a také je základem při řešení jakýchkoliv problémů, které se v průběhu školní docházky vyskytnou.

Aby bylo možné takové vztahy s rodinami dětí navazovat, je nutná aktivní spolupráce třídního učitele, který v této oblasti hraje primární úlohu. Ve škole probíhají pravidelné třídní schůzky, třídní učitelé jsou mnohdy denně v kontaktu s nejbližší rodinou dítěte. Pravidlem jsou také společná setkání – vánoční besídky, zahájení školního roku. Rodiče, prarodiče, sourozenci či jiní rodinní příslušníci mají možnost navštívit školu a společně s třídním učitelem, asistenty pedagoga a rodinou ostatních žáků prožít příjemné, uvolněné chvíle, které si zpříjemní kávou, čajem a cukrovím. V některých třídách je zvykem i společná oslava narozenin – ve škole nebo v domácím prostředí žáka. Kromě třídních setkání škola pořádá i celoškolní, například Den pro rodinu. Setkání se koná 1x ročně. Společně se opékají špekáčky, poslouchá hudba a pro žáky jsou připravena zábavná stanoviště s odměnou. Rodiče se také účastní například Sportovního dne.

Preventivní témata v rámci ŠVP – ZŠS II. díl

Žáci jsou vedeni především k těmto dovednostem:

V hodinách rozumové výchovy se učí bezpečně orientovat v okolním prostředí a používat opakovaných postupů při činnostech. Učí se verbálně či nonverbálně komunikovat se svými nejbližšími a rozpoznat osoby ze svého nejužšího okolí. Chápu rozdíly chlapec – dívka. V rámci řečové výchovy se učí vyjadřovat souhlas a nesouhlas, dle svých možností vyjádřit potřebu, jsou vedeni ke zdrženlivosti k neznámým osobám. Prostřednictvím smyslové výchovy je chování žáků směřováno k bezpečnému a účelnému používání předmětů denní potřeby a k co nejvyšší možné míře samostatnosti v oblasti sebeobsluhy a osobní hygieny.

Pohybová a tělesně rehabilitační výchova má za cíl vést žáky k lepším pohybovým vzorcům, učí žáky překonávat pocity strachu, vede k uvědomění si svého okolí a vlastního těla a k co možná nejvyšší možné míře samostatnosti.

Preventivní témata v rámci ŠVP – ZŠS I. díl

Vyučovací předmět:	Témata:
Čtení	Orientace v jednoduchých návodech na obalech.
Psaní	Základní hygienické návyky při psaní; psaní vlastního jména, adresy.
Práce na počítači	Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky.
Věcné učení	Bezpečnost chodců, základy dopravní výchovy; základní pravidla společenského chování; osobní bezpečí – nácvik při modelových situacích; chování v přírodě; osobní hygiena a sebeobsluha; nemoc, upozornění na své zdravotní potíže; bezpečnost při hrách v přírodě a při koupání; pravidla dodržování bezpečnosti při hrách; vzájemné soužití v kolektivu; nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy a jejich prevence; protiprávní jednání a jeho postih (krádež, šikana, zneužívání, týrání); ochrana přírody, péče o životní prostředí; chování při požáru, při vyhlášení poplachu, při dopravní nehodě; sebeobsluha, zdravá strava a pitný režim, preventivní chování – zneužívání nebezpečných látek; nemoc, sdělení potíží, chování v době nemoci; osobní bezpečí, ochrana sebe a svého těla před obtěžováním a zneužíváním, vyhledání pomoci ošetření drobného poranění; bezpečné chování v silničním provozu.
Vlastivěda	Mezilidské vztahy ve společnosti, základní pravidla společenského chování; rovnoprávné postavení žen a mužů; nebezpečí náboženských sekt úcta k člověku; jak si udržet přátelství lidské rasy a jejich rovnocennost; volný čas, život v partě, vandalismus jako společenský jev; rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin; základní lidská práva, práva dítěte a jejich ochrana, rodinné právo, týrané dítě, zneužívané dítě, šikana, diskriminace; člověk a volný čas, kultura, volnočasové aktivity, nevhodné využívání volného času, ohrožení sociálně patologickými jevy, nebezpečí drog, důležitá telefonní čísla v případě mimořádných událostí, evakuační zavazadlo.

Přírodověda	Škodlivost nadměrného hluku, hluk okolo nás; značení a užívání běžných chemikálií, zásady bezpečné práce s chemickými přípravky v běžném životě, nejběžnější druhy léčiv, nebezpečí návykových látek; houby jedlé a jedovaté, zásady sběru a konzumace hub, první pomoc při otravě houbami; správná životospráva, spánek, odpočinek, osobní hygiena; správná životospráva, spánek, odpočinek; hlavní zásady bezpečného pohybu člověka v přírodě a při pobytu v přírodě; chování a jednání při ohrožení zdraví a života; důležitá telefonní čísla.
Výchova ke zdraví	Správná životospráva, spánek, odpočinek; osobní hygiena; hlavní zásady bezpečného pohybu člověka v přírodě a při pobytu v přírodě; chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom; chování a jednání při ohrožení zdraví a života; důležitá telefonní čísla; prevence rizikového sexuálního chování, nebezpečí pohlavních chorob, AIDS,; zásady osobní a intimní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví, správná životospráva, spánek, odpočinek civilizační choroby, typy postižení, zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče; chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, v dopravě, ve škole); výživa a zdraví, vliv způsobu stravování na zdraví, režim dne; bezpečné chování, komunikace s vrstevníky, s neznámými lidmi; žádoucí postoje při kontaktu se sociálně patologickými jevy, individuální násilí a zneužívání, šikana, formy sexuálního zneužívání dětí, reklamní vlivy, brutalita a násilí v médiích; zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek.
Tělesná výchova	Příprava organismu před pohyb. činností; nácvik dýchání, uklidnění po zátěži; kompenzační, protahovací, relaxační cvičení; nácvik bezpečnosti při pohybových činnostech v různém prostředí; osobní hygiena, vhodné oblečení a obuv; správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení; bezpečnost při pohybových činnostech, zásady bezpečnostního chování

	v přírodě a na silnici, zásady základů první pomoci při drobných poranění.
Pracovní výchova	Zásady bezpečnostního chování v přírodě a na silnici, dopravní situace; základní hygienické návyky, běžná údržba oděvu a obuvi, ukládání, čištění; vhodná volba oděvu a obuvi podle ročního období; udržování čistoty a pořádku svého pracovního místa; úklid svého pracovního místa, význam léčivých rostlin; nebezpečí jedovatých rostlin; základy zdravé výživy; práce s drobným kuchyňským náčiním, bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami; dodržování bezpečnosti při používání elektrospotřebičů v domácnosti.

Preventivní témata v rámci ŠVP – ZŠ 1. stupeň

Vyučovací předmět:	Témata:
Český jazyk	Komunikace v běžných situacích - omluva, prosba, pozdrav, poděkování, oslovení; tolerance, řešení konfliktních situací.
Prvouka	Práce s plánem své cesty do školy, osobní bezpečí, riziková místa a situace; vztahy mezi lidmi, osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům; otužování; opatrnost a bezpečnost při hrách a ve volném čase; základy dopravní výchovy; znalost pravidel silničního provozu, první pomoc, pravidla chování ve školním řádu; správné a bezpečné chování při mimořádných událostech, nácvik evakuace; osobní bezpečí, nácvik komunikace s operátory tísňových linek, krizové situace a situace hromadného ohrožení; opatrnost a bezpečnost při pobytu ve škole a venku; chování k neznámým lidem - modelové situace; režim dne; využití volného času; zásady chování v přírodě; první pomoc při drobném poranění; bodnutí hmyzem; zdravý životní styl, prevence před onemocněním; osvojování vhodného chování ke spolužákům s handicapem; chování k neznámým lidem; rozlišování žádoucího a nežádoucího chování na praktických příkladech a v modelových situacích; sexuální výchovy; osobní bezpečí.
Přírodověda	První pomoc; nejčastější druhy návykových látek; způsoby odmítnutí návykových látek – modelové situace; zásady bezpečného pobytu a pohybu v přírodě; dodržování pořádku v přírodě, nácvik chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích

	<p>simulujících mimořádné události; dopravní značky; (bezpečnostní prvky); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém, denní režim, zdravá strava a pitný režim; význam aktivního pohybu; pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince, etapy lidského života, partnerství, rodičovství; duševní hygiena, stres a jeho rizika, pozitivní životní cíle, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru; hrací automaty a počítače, prevence; péče o zdraví - nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS); intimní hygiena; životospráva - výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim.</p>
Vlastivěda	<p>Protiprávní jednání a nevhodné chování (krádež, šikana, zneužívání, týrání) a jeho postih; chování v rizikovém prostředí a v krizových situacích; odborná pomoc; práva a povinnosti žáků školy; školní řád; hodnota peněz; příjmy a výdaje; sestavení svého osobního rozpočtu; základní příjmy a výdaje rodiny; etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům; principy demokracie.</p>
Tělesná výchova	<p>Bezpečnost při pohybových činnostech; hygiena při TV – vhodné oblečení a obutí pro sport; příprava organismu před pohybovou činností, zklidnění po zátěži, kompenzační a relaxační cvičení, protahovací cvičení; zásady správného držení těla; dechová cvičení; správné držení těla při různých pracovních činnostech; speciální vyrovnávací cvičení; vytvoření domácího plánu cvičení s počtem opakování cviků význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu; vnímání pocitů při cvičení; koordinační, kompenzační a relaxační cvičení.</p>

Na prvním stupni se prevenci v oblastech dopravy, návykových látek, předcházení zdravotním obtížím a dalším důležitým tématům věnuje velká pozornost. Mnoho témat se v jednotlivých předmětech opakuje, což napomáhá jejich upevňování a také pohledům z různých perspektiv. Důraz je kladena na dovednosti v postojích – tedy nikoli pouze na informace. Prostřednicvím modelových situací se děti učí, jaký postoj v dané situaci zaujmout. Témata ve výuce jsou často propojena s praxí – např. dopravní hřiště.

Preventivní témata v rámci ŠVP – ZŠ 2. stupeň

Vyučovací předmět:	Témata:
Český jazyk	Nácvik komunikace v běžných životních situacích a v různých institucích; manipulace, bulvární tisk; formy společenského styku nácvik komunikace v běžných životních situacích a v různých institucích.
Dějepis	Chápe význam dějin jako možnost poučení se z minulosti.
Občanská výchova	Správná výživa; látky poškozující zdraví a způsoby jejich odmítnutí; životní cíle a plány; lidské rasy a jejich rovnocennost; rasismus v České republice; vztahy v rodině, rodinné problémy; náhradní rodinná péče; pojmy migrace, emigrace, imigrace masová kultura, masmédia - prostředky, vliv na veřejné mínění a chování lidí; problémy lidské nesnášenlivosti; druhy náboženství; vztahy mezi lidmi; základní lidská práva, individualismus, kolektivismus, rasismus, antisemitismus, xenofobie, anarchie, terorismus, totalitní režim; lidská solidarita (pomoc člověku v nouzi, potřební lidé ve společnosti); národnostní menšiny; vztah k lidem s postižením; adaptace na životní změny; škodlivé vlivy prostředí; život v partě; nuda, nesouhlas se společností; alkohol a destruktivní chování; lékařská péče; podpora v nezaměstnanosti; týrané a zneužívané dítě, právo rodinné; poškozování lidských práv, diskriminace; rovnoprávné postavení žen a mužů; chlapci a děvčata; význam přátelství, dospívání, lásky, sexuálního života; nebezpečí pohlavních chorob, antikoncepce; seznámení s kulturou a tradicemi ostatních národů; člověk jako osobnost, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti; žebříček osobních hodnot; nebezpečí sekt pro jednotlivce i společnost; trestná činnost mládeže; druhy a postihy protiprávního jednání; zařízení nápravné výchovy; pomáhající organizace (krizová centra) v regionu; návštěva odboru sociální péče; kultura, tvořivost, sport, koníčky, záliby, zájmové organizace; člověk a svoboda, kontakty pomoci; svoboda víry a náboženského vyznání; zájmy minoritních skupin ve společnosti (sledování v médiích).
Chemie	Dodržování bezpečnosti při manipulaci s běžně dostupnými chemickými látkami; mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek; první pomoc při úrazech spojených s manipulací s chemikáliemi (poleptání, požití, vdechnutí, vniknutí do oka,

	otrava léky); telefonní číslo záchranné služby a přivolání pomoci; značení a užívání běžných chemikálií; zdroj potravy - bílkoviny, tuky, sacharidy; potravní pyramida, vitamíny a jejich vliv na zdraví; zásady bezpečnosti při práci s chemikáliemi; ochranné pomůcky průmyslová hnojiva; pesticidy; vliv na životní prostředí; léčiva a návykové látky a jejich používání.
Přírodopis	Pravidla bezpečného chování při poznávání přírody; viry a bakterie, možnost vzniku některých onemocnění; bakterie jako původci onemocnění - způsoby prevence, očkování; bakterie v potravinách a lécích; nebezpečí cizopasných živočichů pro člověka; zásady dodržování hygieny jako ochrany před nákazou; zásady bezpečného chování při styku se zvířaty ve volné přírodě; virová a bakteriální onemocnění; nemoci a příznaky nemocí; úrazy a prevence úrazů; zásady zdravého života; zásady bezpečného chování při styku se zvířaty; zásady první pomoci při uštknutí zmijí; zásahy člověka do přírody; pravidla bezpečnosti a chování při pozorování živé a neživé přírody; houby jedlé a jedovaté; první pomoc při otravě houbami; způsoby přenosu infekcí a parazitů; nebezpečí vztekliny; dodržování hygieny při péči o zvířata; nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie.
Zeměpis	Chůze po nerovném terénu v přírodě; zásady bezpečnosti při pohybu v terénu (vycházky a výlety); ochrana člověka při živelných pohromách, chování a jednání v ohrožení života; ochrana životního prostředí.
Tělesná výchova	Kompenzační a relaxační cvičení; pravidla silničního provozu a jejich dodržování; výuka na dopravním hřišti; vyrovnávací a kompenzační cvičení; správné držení těla, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu; vliv návykových látek na činnost lidského organismu při zátěži i po ní (účinky a důsledky); seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu; duch fair-play - čestné soupeření; respekt k opačnému pohlaví; trénink vzájemné spolupráce a komunikace v družstvu.
Výchova ke zdraví	Všechna témata, nebo jejich převážná část se věnuje různým druhům prevence.

Preventivní témata se také různými předměty a průřezovými tématy navzájem prolínají (viz ŠVP).

Preventivní témata v rámci školní družiny KORÁLEK

Na začátku školního roku v září, jsou společně tvořena pravidla ŠD, aby se tam všichni, jak děti tak pracovníci cítili dobře. Během roku se pravidla neustále opakují.

Témata prevence v ŠD	Aktivity v ŠD
Bezpečně na ulici i doma	<ul style="list-style-type: none">• pravidelná návštěva dopravního hřiště• návštěva Městské POLICIE• návštěva HASIČŮ v Uh. Brodě
Ochrana životního prostředí – chováme se slušně k živé i neživé přírodě, vážíme si jí	<ul style="list-style-type: none">• zdobení stromečku pro zvířátka (na Vánoce)• vyrábění krmítek• úklid přírody v rámci Dne Země• sběr bylin a výroba sirupu• beseda o včelách• návštěva PLANETÁRIA v Uh. Brodě
Vztah k člověku – úcta k našemu národu, ale i k lidem celého světa, úcta a respekt ke stáří, k nemocným a handicapovaným lidem	<ul style="list-style-type: none">• návštěva babičky v ŠD – povídání o starých časech, tradicích• vánoční, velikonoční a jiné tradiční pečení a zvyky
Smysluplné trávení volného času	<ul style="list-style-type: none">• návštěva KINA v Uh. Brodě• návštěva KNIHOVEN v Uh. Brodě• návštěva HERNY Klubík v Uh. Brodě• turnaj v deskových hrách
Vztah k sobě – právo na ochranu svého já, zdraví, pohyb, strava	<ul style="list-style-type: none">• návštěva sportovního hřiště• sportovní týden (na každý den jiný cvik)• návštěva „Otesánka“ ve ŠD (ochutnávka jídel)
Rodina – místo bezpečí, vážíme si rodičů	<ul style="list-style-type: none">• vánoční a velikonoční posezení s rodiči (besídka)• Den matek a Den otců – vyrábíme dárečky

ZÁKLADNÍ ŠKOLA - Zřízena dle §16 odst. 9 školského zákona, vzdělávající žáky s lehkým mentálním postižením

Oblasti rizikového chování na škole:

- Nevhodné neregulované sexuální projevy žáků.
- Skryté záškoláctví – spolupráce s rodiči v této oblasti stěžejní.
- Vztahové oblasti mezi žáky – schopnost pochopení, sdělení problému, požadavku apod.
- Nepřiměřené reakce na stresové či jiné problémové podněty, nedostatečná frustrační tolerance žáků, pramenící z různého sociálního a rodinného zázemí – neadekvátní řešení krizových situací.
- Nedostatečnost v oblasti finanční gramotnosti.

Dlouhodobé cíle jsou následující:

1. Zavést do ŠVP pravidelné třídnické hodiny.
2. Navázat dlouhodobou kontinuální spolupráci s osvědčenými organizacemi v oblasti týkající se intimity a sexuality a zapojovat do vzdělávání v této oblasti i ZZ – rodiče žáků.
3. Začít efektivněji získávat více finančních zdrojů na oblast prevence. Zapojit zřizovatele školy a využívat poskytovaných výzev a grantů.
4. Rozšiřovat pro žáky školy mimoškolní a zájmové aktivity, kroužky.
5. Posilovat duševní zdraví žáků a jejich odolnost.

Škola si na rok 2023/2024 stanovila následující cíle:

1 . Zvyšování duševní odolnosti žáků vůči stresu, negativním zážitkům a okolním vlivům.

Škola si dává za cíl, poskytovat žákům nástroje pro zvládání stresu a duševního tlaku. Učit žáky u sebe takové pocity rozpoznat a v případě potřeby vyhledat adekvátní pomoc.

- Pro žáky budou připraveny workshopy, týkající se duševního zdraví.
- V rámci hodin TV, VV a HV se budou žáci učit relaxovat – za pomoci různých technik.
- Ve třídách jsou – budou zavedeny relaxační koutky (knihy, koberec...), nebo prostor pro sebevyjádření žáků. Ten bude částečně podnětem pro diskuse, náplně třídnických hodin.
- Žákům je u nové preventivní nástěnky poskytnut prostor pro získání informací – brožury, letáčky, informace, ale jsou tam pro žáky i nově materiály k rozebrání, jako například antistresové omalovánky. Také zde mají nově - na viditelném místě - umístěnou schránku důvěry. Prostor by měl být v průběhu roku doplněn ještě například o relaxační vaky.
- Při řešení potíží je kladen důraz nejenom na sankce, které přirozeně vyplývají z určitého jednání a chování, ale zejména na pomoc a podporu poskytovanou žákům. Tato podpora a vyšší pochopení by měly vést ke zlepšování chování a jednání a také k domýšlení důsledků svých činů.

Indikátorem pro naplnění cíle bude úspěšná realizace workshopu pro žáky; úspěšné zavedení relaxačních koutků či koutků na sebevyjádření do tříd; návyk žáků zajímat se o poskytnuté materiály v preventivním koutku, zároveň zvýšení jeho úrovně například za pomoci vaků; méně sporů mezi žáky, vyšší schopnosti žáků řešit potíže mezi sebou; schopnost žáků říct si – napsat si o pomoc.

2. Zvýšit u žáků i rodičů informovanost a odbornost v oblastech vztahů, intimity a sexuality u dětí a dospívajících, upozornit na možné nežádoucí projevy a důsledky.

- Škola dlouhodobě pozoruje vzestup nepřiměřeného chování u žáků v oblastech vztahů, intimity a sexuality, což může pramenit nejenom ze sociálního zázemí, ze kterého žáci pocházejí a snížených mentálních schopností u žáků, ale také ze vzrůstajících trendů společnosti, které mají svou podstatu v „online“ světě a otázce sexuální orientace.
- Žáci se musí učit respektovat hranice ostatních, ale zároveň znát ty své. Měli by mít dostatek relevantních informací, které se výše uvedených oblastí týkají a také by neměli mít strach o svých otázkách, obavách či touhách mluvit s ostatními ať už doma, nebo ve škole.
- Aby byl daný cíl opravdu efektivní, je třeba kontinuální práce s mladou generací již od 1. stupně. Dále je třeba zajistit ne jednorázovou, ale soustavnou práci s žáky. S tím vším souvisí i třetí cíl pro tento školní rok.
- V průběhu školního roku tak bude mít každá třída od 3. ročníku zajištěn 3 - 4hodinový program s odborníci na tato témata. V rámci předmětů jako OV či VKZ se s žáky bude nadále pracovat v souladu s metodikami, které nám externí zajišťovatel poskytne a zároveň bude mít škola k dispozici online konzultace, kdyby se vyskytl jakýkoliv problém. Beseda bude zajištěna i pro rodiče. V Případě zájmu a potřeby bude takových besed pro rodiče zajištěno více.

Indikátorem pro naplnění cíle bude úspěšná realizace besed pro žáky a rodiče s minimální účastí 10 rodičů; následná práce s žáky v hodinách a jejich vyšší míra porozumění těmto tématům; snížení výskytu nevhodného sexuálně podbarveného chování a jednání; zvýšení míry respektu žáků k sobě navzájem.

3. Získat více finančních prostředků a zdrojů na plánování preventivních aktivit a do tohoto procesu aktivně zapojit více zaměstnanců školy.

- Sledování vypsaných výzev a grantů.
- Aktivní spolupráce s vedením školy a dalšími zaměstnanci školy.

Indikátorem pro naplnění cíle bude získání finančních prostředků na prevenci v příštím školním roce – či v dalších letech v souladu s realizací dlouhodobých cílů.

Pozn. Vymezené cíle byly stanoveny dle SMART metody, aby byla posouzena jejich kvalita a tím bylo zajištěno jejich naplnění.

Na školní rok jsou naplánovány v souladu s cíli následující preventivní aktivity:

4. 10. 2023 – Den pro školu, návštěva Adiktologa, pan Mgr. Petr Habarta (2 vyuč. hodiny)

6., 7., 8. 11. 2023 – 1. a 2. stupeň ZŠ – Vztahy, intimita, sexualita (třídenní blok) – paní Eva Nováková, organizace <https://www.mluvtesdetmiosexu.cz/> (3 vyučovací hodiny pro 1. stupeň, 4 vyučovací hodiny pro 2. stupeň), návaznost v podobě pracovních listů, metodik a konzultací.

23. 11. 2023 – Faketicky, téma média a desinformace (120 minut), celý druhý stupeň

12. 1. 2024 – Nepanikař, duševní zdraví, (120 minut), celý druhý stupeň

17. 4. 2024 – NZDM Šrumeč, krizové situace, (120 minut), 6. a 7. ročník

24. 4. 2024 – NZDM Šrumeč, Sexting, (120 minut), 8. a 9. ročník

Škola se již podruhé zapojila do projektu Den pro školu a bylo to velmi přínosné. Odborníci z praxe jsou pro žáky velkým přínosem a jejich zkušenosti jsou pro ně zajímavým zdrojem informací. Témata

přednášek jsou úzce přizpůsobena školní skupině dětí. Před návštěvou probíhají až 2 konzultace s odborníkem.

Téma sexuality a intimity shledávám jako velmi potřebným a důležitým zvláště na škole našeho typu. Na základě analýzy z minulých let, kdy bylo řešeno několik situací nevhodného chování vztahující se právě k této oblasti se škola rozhodla, že toto téma pro ni bude po následujícím roce stěžejní. Žáci budou zapojeni již od 3. ročníku a rádi bychom udrželi kontinuitu i v dalších letech. Zároveň budou uspořádány i přednášky pro rodiče žáků.

Desinformace a média je oblast, která je v dnešním online světě velmi aktuální. Je třeba, aby byli žáci vedeni ke kritickému myšlení, schopnosti se správně rozhodovat na základě relevantních informací a rozpoznat případné Fake news.

V tabulkách výše jsou také uvedena preventivní témata, která jsou naplňována každoročně v rámci běžné výuky, na základě ŠVP. Tato témata naplňují všechny preventivní oblasti, zmiňované v rámci prevence MŠMT, jedná se o tzv. nespecifickou primární prevenci.

Nespecifická primární prevence je naplňována také v průběhu školního roku, prostřednictvím aktivit, které jsou ve škole každoročně realizovány. Jedná se o následující aktivity:

- seznámení žáků i rodičů se školním řádem (na začátku školního roku)
- poučení žáků o bezpečnosti na začátku i na konci školního roku, poučení o bezpečnosti v TV, VV, PV
- návštěvy kulturních představení (divadla, kina), školní výlety, exkurze, návštěvy knihoven, muzeí, moštárny...
- školní sportovní den
- pětidenní ozdravný pobyt v přírodě – Vizovice
- muzikoterapie, hippoterapie na Vyškovci
- povinný plavecký výcvik v rámci TV - Aquapark Delfín
- aktivní třídění odpadu ve třídách i v budově školy
- výstavy prací žáků v kině Máj – Uherský Brod (příprava, realizace...)
- prezentace školy na veřejnosti – DOD (žáci jsou aktivně zapojeni do všech příprav i dění)
- dopravní výchova na dopravním hřišti
- návštěva SOU – prezentace oborů, možnost zapojení se do praxe (dílny, pekárna)
- návštěva úřadu práce Uh. Hradiště
- návštěva městského úřadu a jeho odborů
- den s policií ČR – prezentace činnosti IZS
- den Země
- programy z nízkoprahového zařízení Šrumec Uherský Brod

Třídní učitelé, kteří si své třídní kolektivy vedou již několikátým rokem, mají ve třídách také nastaveny další vlastní postupy, díky kterým předcházejí rizikovému chování. Tyto postupy mají zavedeny na základě dlouhodobého pozorování chování a jednání žáků ve třídách, řešených potíží, či návrhů ze strany školního metodika prevence nebo externích organizací. Třídnické hodiny prostřednictvím samostatných hodin u nás ve škole nejsou realizovány, ale do budoucna je jejich zavedení v plánu. Třídní učitelé si vedou třídnické hodiny samostatně, nepravidelně, dle potřeby. Témata třídnických hodin jsou například – agresivita, kamarádské chování, dodržování pravidel a další dle uvážení třídního učitele, či návrhů metodika prevence.

Třídní učitelé mají zavedena tato opatření – pouze výčet všech, není rozčleněno na konkrétní třídy:

- Komunitní kruh, pravidelně i nepravidelně.
- Aktivity stmelující kolektiv: procházky venku, hry na hřišti, turnaj v pexesu ve třídě, adventní kruh apod.
- Návštěva Střediska výchovné péče HELP v Uherském Brodě.
- Začátek školního roku – vzkazy od bývalých deváťáků (rady, tipy, přání...), seznamovací aktivity (co jsem dělal o prázdninách), napiš spolužákovi hezký vzkaz do začátku roku.
- Kotvící aktivity – po splnění svých úkolů, mají žáci možnost výběru z dalších aktivit – zabraňuje nudě a zároveň žáky motivuje a podporuje jejich zájmy.
- Zrníčka jako odměna – oslava na konci školního roku.
- Odměnový poukaz – smazání špatné známky, den bez testu, den bez DÚ.
- Sociometrické dotazníky pro třídního učitele – dotazník spokojenosti ve třídě (slouží výhradně tř. učiteli, žáci to vědí).
- Reflektování vztahů ve třídě – příběhy.
- Hodnocení učitele žáky – zpětná vazba, vytváření důvěry (mráčky, sluníčka; dopis paní učitelce)
- Udělování mimořádných pochval – poukazů i během školního roku třídní učitelkou (rychlá spojka, šířitel dobré nálady...).
- Dixit kartičky.
- Strukturované drama – řízená imaginace, hraní rolí.

Další aktivity cílené na spolupráci, ocenění sebe i ostatních, zlepšení třídní nálady, hraní rolí, třídní pravidla či motivaci.

Škola spolupracuje s následujícími orgány a organizacemi:

- Středisko výchovné péče HELP v Uherském Brodě (SVP HELP)
- Policie ČR, Uherský Brod
- Policie ČR – preventivní informační skupina Por. Bc. Milena Šabatová
- OSPOD Uherský Brod
- SPC Zlín Lazy
- SPC Zlín Středová
- Dětské krizové centrum Zlín
- Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi Uherský Brod
- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Šrumec Uherský Brod
- Za sklem, Zlín
- Azylový dům pro matky s dětmi v tísní Uherský Brod
- Krajská PPP – krajský metodik prevence
- Společnost Podané ruce
- Nízkoprahové centrum TULIP
- SVP Zlín, Domek

V případě závažných porušení školního řádu, škola postupuje dle následujících krizových plánů, které jsou volně k dispozici ve sborovně školy nebo uloženy u školního metodika prevence.

- Krizový plán při mimořádné události
- Krizový plán I. (1. a 2. stadium šikany, kyberšikana)
- Krizový plán II. (3. až 5. stadium šikany)
- Postup při napadení žáka / pracovníka školy žákem školy
- Krizový plán při řešení opakovaných výchovných problémů žáka

Nabídka zájmových kroužků a možnosti trávení volného času po vyučování:

- Školní družina Korálek (v rámci činnosti družiny – deskové hry a čtenářský kroužek)
- V průběhu roku se plánuje otevření kroužku SandTray

Vyhodnocení MPP

Plnění minimálního preventivního programu je vyhodnocováno průběžně a na konci školního roku. Minimální preventivní program – pokud je nutno – je v průběhu roku doplňován či pozměňován, na základě aktuálních potřeb. Jedná se o dokument, se kterým se aktivně pracuje a jeho cílem tedy není pouze písemně dokládat plánované a realizované činnosti školy, ale pružně reagovat na potřeby školy, zejména žáků, jejich zákonných zástupců a pedagogů. Na konci roku je evaluováno naplnění MPP a na základě toho, jsou stanoveny cíle a potřeby na další školní rok.

Při evaluaci je vyhodnoceno, zda se škole povedlo naplnit stanovené cíle, co k tomu dopomohlo a pokud ne, jaké překážky v jejich naplnění stály a zda, a jakým způsobem, by bylo možné je do budoucna odstranit a překonat.

Přílohy:

ZPRÁVA Z PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

(pouze k rukám metodika prevence, výchovného poradce, třídního učitele, vedení školy, spolupracující organizace)

Realizující organizace:

Škola:

Třída:

Program/téma:

Setkání:

Počet žáků

chlapci

dívky

Spolupráce se třídou: výborná

standardní průběh

nespolupráce

(odpovídá organizace)

.....
.....
.....

Spolupráce s třídním učitelem (popř. pedagogem, který se programu účastnil, metodikem prevence):

- Program probíhal v přítomnosti pedagoga
- Proběhla následná konzultace s pedagogem (třídním učitelem, přítomným pedagogem, metodikem prevence)
- Neproběhla následná konzultace
- Program probíhal bez přítomnosti pedagoga

.....
.....
.....

Doporučení pro další práci se třídou:

.....
.....
.....
.....

Vyjádření třídního učitele (přítomného pedagoga):

.....
.....
.....
.....
.....

Lektor programu:.....

Podpis:.....

Přítomný pedagog:.....

Podpis:.....

ZÁZNAM Z POHOVORU

Datum: _____

Jméno dítěte	
Datum narození	
Bydliště	
Třída	

Zákonní zástupci dítěte navštívili školu: na vyzvání z vlastního zájmu

Účastníci pohovoru:

Předmět jednání:

Výchovná opatření, domluvené postupy:

S uvedenými skutečnostmi ZZ dítěte souhlasí a zavazují se řídit závěry tohoto jednání. V případě nesouhlasu uvedou dané připomínky na druhou stranu dokumentu.

Podpis zákonných zástupců:

Podpis učitelů:

ZÁZNAM ŘEŠENÉ SITUACE

Datum: _____

Žák / žáci (jméno, ročník):

Popis situace:

Postup:

Opatření / závěr:

Přítomní pedagogové:

Zpracovala:

ZÁZNAM Z TŘÍDNICKÉ HODINY – Vyplňuje třídní učitel

Datum: _____

Třída: _____

Délka: _____

Volný zápis, záznam z TH, poznámky, ladění žáků:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Forma spolupráce se třídou:

komunitní kruh

zážitková a prožitková forma

informační setkání

Použité techniky: (pokud není vyhovující žádné, ponechejte nevyplněno)

Zklidňující

aktivizující

týmové

seznamovací

pocitové

sociometrické

Popis jednotlivých technik (případně situací u nich):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Závěr (zhodnocení), opatření, cíle:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zaznamenal/a: _____

Motivační rozhovor, Cíl: zapojit do řešení problémů rodiče, ujistit je, že jsou naším partnerem a získat od nich radu

Jméno žáka, třída, školní rok:

na jednání přítomni:

datum:

1. ZAČÍT POZITIV

- Čeho si na dítěti vážím
- Co umí, v čem je šikovný
- Za co její mohu ocenit
- Čeho si na něm cení kolegové, za co její chválí
- Jak si představuješ jeho dobře odvedenou práci

2. CO MÁTE NA SVÉM DÍTĚTI RÁDI VY: Co na něm rodiče oceňují

Zaznamenávat si, co rodiče říkají

3. POPIS SITUACE: přesně a konkrétně popiš rodičům:

- Co se ti na jeho chování a práci nelíbí
- Co se na jeho práci a chování nelíbí tvým kolegům

4. NÁVRHY ŘEŠENÍ: popiš, co pro změnu k lepšímu můžeš udělat ty a co rodiče

- Učitel:
- Rodiče:

5. ZÁVĚR

- Termín příští schůzky, kdy se vyhodnotí přijatá opatření:
- V případě, že se situace nezlepší, bude další postup následující:

- Např. návrh: setkání s žákem s VP / ŠMP; setkání rodičů s VP / ŠMP; setkání rodičů + TU se ŠMP / VP; setkání rodičů s vedením školy, atd.

Motivační rozhovor, Cíl: vyřešit konkrétní nevhodné chování žáka

ino žáka, třída, školní rok:

na jednání přítomní:

datum:

1. **ZAČÍT POZITIVY:** *Někdy je náročnější pojmenovat silné stránky konkrétního žáka (sympatie X antipatie, pomoc může i někdo z kolegů, neboj se zeptat)*

- Čeho si na dítěti vážím
- Co umí
- V čem je silkový
- Za co jej mohu ocenit

2. **POHLED ŽÁKA:** zeptej se žáka, co se mu na tvém předmětu líbí, co ho baví. Zeptej se taky, jestli ho baví i něco jiného (předmět, aktivity v hodině)

- Popiš žákovi, co přesně se ti na jeho **chování** nelíbí: **POZOR!** Uvédomit si, do jaké míry je to problém můj, do jaké problém dítěte (pokud je to můj problém, není v silách dítěte to změnit)
- Popiš žákovi tvůj požadovaný stav (co přesně budeš oceňovat, když se změní)

3. **ZÁVĚR SCHŮZKY, DOHODA NA DALŠÍM POSTUPU**

- Setkáme se a vyhodnotíme situaci dne:
- Když bude dohoda fungovat: odvedl jsi dobrou práci!
- Postup v případě, že dohoda nefunguje: záležitost přebírá třídní učitel, předej mu všechny záznamy a materiály

- Zeptej se žáka, co můžeš udělat pro to, aby se mu v hodinách lépe pracovalo

Příloha II.

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Program proti šikanování je vypracován v souladu se školním řádem a vychází z metodického pokynu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č.j. 14 514/2000-51 v platném znění včetně doplnění a aktualizace.

Program proti šikanování je otevřený dokument a v průběhu školního roku může být prověřován, upravován a doplňován.

Školní metodik prevence: Mgr. Aneta Koželuhová

Výchovný poradce: PaedDr. Hana Jurásková

Ředitel školy: Mgr. Petra Guričová

Odpovědnost školy a pedagogických pracovníků: Škola je zodpovědná v souladu s ustanovením § 29 zák. 561/2004 Sb., školský zákon. Je povinná zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit, a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování. Škola, popř. pedagogický pracovník, je odpovědná podle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. Bude-li znám případ šikanování či jiného rizikového chování nesoucí znaky přestupku nebo činu jinak trestného a škola a pedagogický pracovník nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, vystavuje se riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřekažení trestného činu.

Definice šikany: Šikana je opakovaný, záměrný a agresivní behaviorální projev, který si klade za cíl způsobit druhému jedinci fyzickou nebo psychickou újmu. Šikana může probíhat verbálně, fyzicky nebo online (kyberšikana).

Definice kyberšikany: Kyberšikana je forma šikany, která probíhá prostřednictvím elektronických komunikačních prostředků, jako jsou sociální média, e-maily nebo textové zprávy. Tato šikana zahrnuje vytváření, sdílení nebo rozšiřování urážlivých, ponižujících nebo hrozivých obsahů s cílem poškodit či obtěžovat oběť.

Škola předchází vzniku šikany následujícími kroky:

- Řádný a nepřetržitý dohled nad žáky během vyučování i na akcích konaných mimo školu. (rozpis dozorů, odvody do ŠJ, dohled na akcích konaných mimo školu)
- Všichni zaměstnanci školy se podílí na vytváření bezpečného a pozitivního klimatu školy. (otevřená komunikace, empatie...)
- Škola pro žáky pravidelně organizuje besedy, nebo s žáky navštěvuje programy, které se týkají vztahových záležitostí. (NZDM, Nepanikař...)
- Třídní učitelé pracují s třídními kolektivy na posílení respektujících vztahů mezi žáky. (třídnické hodiny, pravidla třídy, komunitní kruhy, třídní výlety...)
- Žáci jsou informováni o tématu šikany a vědí v jakých případech se obrátit na pomoc. (preventivní nástěnka ve škole, výuka v rámci VKZ, OV)
- Škola má vytvořenou stabilní síť podpůrných pracovníků a možností (schránka důvěry), díky čemuž může počáteční stadia šikany zachytit a okamžitě řešit. (ŠPP, schránka důvěry)
- Žáci jsou ve vyučovacích hodinách vedeni k etickým a morálním zásadám.

- Rodičům jsou poskytovány dostatečné informace v této oblasti, spolupráce se ZZ žáků považována za stěžejní. (třídní schůzky, seznámení se školním řádem, další společné akce školy)
- Zákaz používání mobilních telefonů ve škole.
- Pedagogové jsou v této oblasti vzdělávání – informace od ŠMP, DVPP.
- Škola spolupracuje s externími organizacemi a specializovanými institucemi – PČR, OSPOD

Pedagog je povinen:

- Podporovat otevřené a respektující prostředí ve škole.
- Rozvíjet pozitivní vztahy mezi žáky.
- Nebýt lhostejný k projevům agresivity či jiného nevhodného chování mezi žáky (braní věcí, házení s věcmi někoho jiného apod.)
- Při jakémkoliv podezření na začínající nebo pokročilou šikanu, se ihned obrátit na ŠPP.

Žák může být ohrožen šikanou když:

- Zhoršení školních výsledků – náhle a výrazně.
- Časté absence, začíná hledat důvody k absenci, výmluvy.
- Výrazné změny nálad, je plačtivý, úzkostný, uzavřený, nechce se vyjadřovat před celou třídou.
- Žák je často osamocený, žák nezapadá do skupiny, při výběru zůstává poslední.
- Žák se zdržuje v blízkosti učitelů, vyhledává přítomnost dospělého.
- Často postrádá své věci, popřípadě je má zničené, špinavé.
- Fyzické ublížení – odřeniny, škrábance, modřiny apod.

Krizový scénář:

1. Identifikace - učitelé, žáci nebo rodiče identifikují možné příznaky šikany, jako jsou změny v chování, ústupnost, ztráta zájmu o školu, časté absence atd.
2. Nahlášení - každý potenciální případ šikany se okamžitě nahlásí řediteli školy, třídnímu učiteli nebo školnímu metodikovi prevence.
3. Vyšetření - vyšetření situace provádí školní metodik prevence a učitelé, kteří mají přímý kontakt s žáky.
4. Intervence - pokud je šikana potvrzena, okamžitě se provádí intervence, která zahrnuje rozhovory se všemi zúčastněnými stranami, včetně obětí a agresorů.
5. Opatření - Na základě vyšetření se přijímají opatření, která zajišťují bezpečnost obětí a reedukaci agresora.

Nikdy problém neřešit před celou třídou!

Škola má vypracován krizový plán na všechna stádia šikany. Krizové plány jsou dostupné u školního metodika prevence, ve sborovně školy. Plány byly také rozeslány e-mailem všem pedagogickým pracovníkům školy.

Vypracovala: Mgr. Koželuhová Aneta, školní metodik prevence

Uherský Brod dne 26. 9. 2023